

Teista evolúció – Szentpétery Péter csoportosításában

A legismertebb felfogások a teremtésről

Irányzat	Isten munkája	Szentírás szerepe	Univerzum kora	Föld kora	Élet kora	Emberség kora	Mechanizmus	Elterjedtség	Alapító/ismert képviselő
Folyamat-teológia	Végtelenített démiurgosz	Isten a démiurgosz, a többi képes beszéd	Aktuális tudomány szerint	Aktuális tudomány szerint	Aktuális tudomány szerint	Aktuális tudomány szerint	Mutáció természetes kiválasztás és más természeti tényezők	Főleg USA-ban	(Órigenész, mint hivatkozási alap) John Whitehead, John Cobb, David Griffin
Konzekvens (evolúcióhoz igazított teremtéshit)	Peremfeltételek lehetősége (másodlagos okok elindulásához)	Isten a teremtő, a többi képes beszéd	12+ Md év	4,5-4,6 Md év	2,5 – 3,5 Md év	5-6-8-10 Ma	Mutáció természetes kiválasztás és más természeti tényezők	Protestáns és katolikus teológusok jelenős része	Pierre Teilhard de Chardin, Rudolf Bultmann, Paul Tillich, Karl Rahner, Claus Westermann, Jürgen Moltman
Szétválasztás (az evolúció közömbös a hitnek)	Peremfeltételek lehetősége, a folyamatok (másodlagos okok) elindítása	Isten a teremtő, a többi képes beszéd	12+ Md év	4,5-4,6 Md év	2,5 – 3,5 Md év	5-6-8-10 Ma	Mutáció természetes kiválasztás és más természeti tényezők	Protestáns teológusok és hívők többsége, katolikus teológusok és hívők jelentős része	Karl Barth, Emil Brunner, Paul Athaus, Helmut Thielicke
Mérsékelt	Peremfeltételek, a folyamat elindítása, (másodlagos okok) legalább egyszeri beavatkozás	Isten a teremtő, a többi képes beszéd, kv. a beavatkozás tényére utalást – emberi faj (és az egyes emberi lélek)	12+ Md év	4,5-4,6 Md év	2,5 – 3,5 Md év	5-6-8-10 Ma	Ua. + isteni beavatkozás	Hivatalos katolikus teológia, katolikus hívők jelentős része	Karl Heim, Helmut Thielicke, II. János Pál
Irányított	Peremfeltételek, a folyamat elindítása, majd állandó figyelemmel kísérése, esetleges igazítása	Isten a teremtő, a többi képes beszéd (kv. az állandó figyelemre, esetleg igazításra utalást)	12+ Md év	4,5-4,6 Md év	2,5 – 3,5 Md év	5-6-8-10 Ma	Ua. + isteni figyelem, akarat	Hivatalos katolikus teológia alakulásának iránya	(XIV. Benedek?) Cristoph Schönborn, Jáki Szaniszló
Programozott	Egyetlen sejtbe programozta az egész folyamatot	Isten a teremtő, a többi képes beszéd	12+ Md év	4,5-4,6 Md év	2,5 – 3,5 Md év	5-6-8-10 Ma	A programnak megfelelően, külső tényezők irányítják	Hivatalos katolikus teológia lehetséges további iránya, és valószínű máshol is	Michael Behe, Boda László
Keretelmélet (teista evolúció kiegészítése) – átmenet a konkordizmusba	Teremtési folyamatok elindítása, tkp. tisztázatlan.	1. és 4., 2. és 5., 3. és 6. nap párhuzama	12+ Md év	4,5-4,6 Md év	2,5 – 3,5 Md év	5-6-8-10 Ma	Aktuális tudomány szerint	USA-ban inkább, de Európában is	(Augustinus mint hivatkozási alap) Meredith Kline, Henri Blocher

Konkordizmus itt: OEC, Old Earth Creatioism, idős föld kreacionizmus;
Md: milliárd; Ma: millió